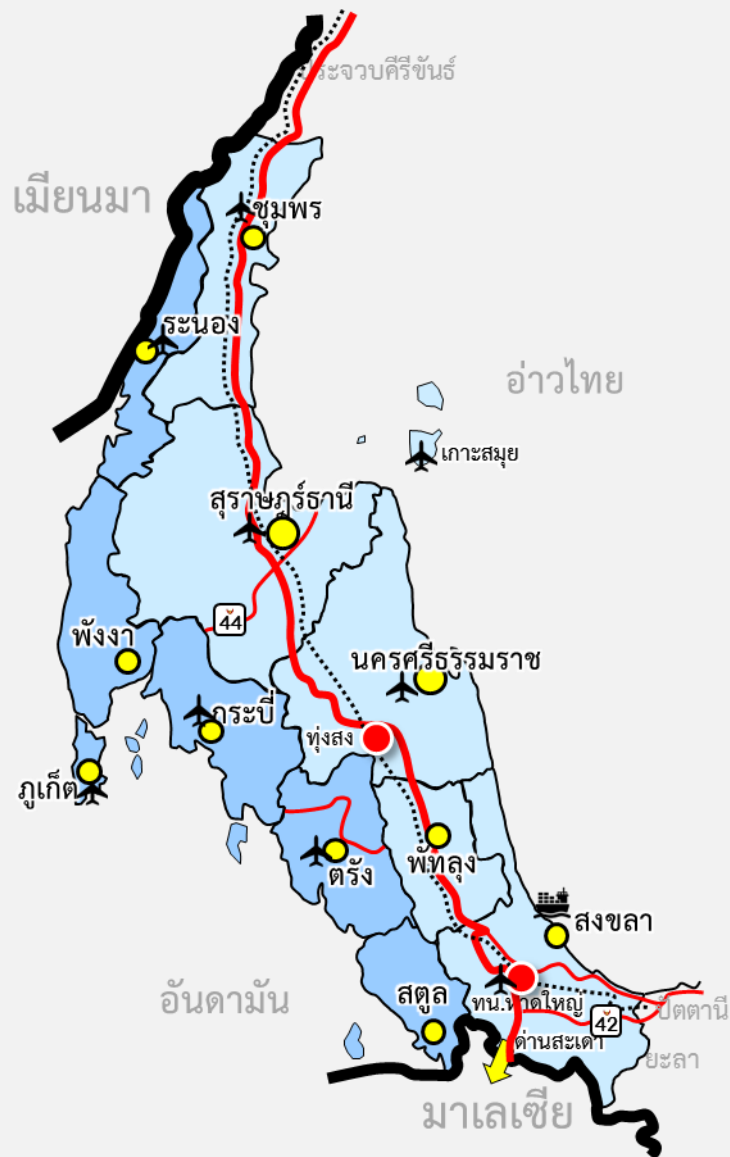

แผนพัฒนาภาคใต้

พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

ฉบับทบทวน

กรกฎาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
๑. สภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง	๑
๑.๒ พื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ	๑
๑.๓ ภูมิอากาศ	๑
๑.๔ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑
๑.๕ ทรัพยากรธรรมชาติ	๑
๒. โครงข่ายคมนาคมขนส่งและบริการสาธารณูปโภค	๒
๒.๑ โครงข่ายถนน	๒
๒.๒ รถไฟ	๒
๒.๓ สนามบิน	๓
๒.๔ ท่าเรือ	๓
๒.๕ ด้านชายแดน	๓
๒.๖ แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในภาค	๓
๒.๗ บริการสาธารณูปโภค	๔
๓. สภาพเศรษฐกิจและรายได้	๔
๓.๑ ภาพรวมเศรษฐกิจ	๔
๓.๒ เศรษฐกิจรายสาขา	๕
๓.๓ เศรษฐกิจระดับครัวเรือน	๘
๔. ประชากรและสังคม	๙
๔.๑ ประชากร	๙
๔.๒ แรงงาน	๙
๔.๓ การศึกษา	๑๐
๔.๔ สาธารณสุข	๑๐
๔.๕ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๑๑
๔.๖ สัดส่วนคนจน	๑๑

	หน้า
๕. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ	๑๑
๕.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๑
๕.๒ สถานการณ์ด้านภัยพิบัติ	๑๓
๖. สภาวะแวดล้อมของภาคใต้	๑๔
๖.๑ จุดแข็ง	๑๔
๖.๒ จุดอ่อน	๑๕
๖.๓ โอกาส	๑๖
๖.๔ ภัยคุกคาม	๑๗
๗. ปัญหาและประเด็นท้าทาย	๑๘
๘. แนวคิดและทิศทางการพัฒนาภาคใต้	๑๘
๘.๑ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	๑๘
๘.๒ วัตถุประสงค์	๑๘
๘.๓ เป้าหมาย	๑๙
๘.๔ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑๙
๘.๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนา	๑๙

แผนพัฒนาภาคใต้

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

ฉบับบททวน

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง ภาคใต้ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมาลายู ขนาบด้วยทะเลอ่าวไทย ทางฝั่งตะวันออกมีความยาวชายฝั่งทะเล ๘๗๗ กิโลเมตร และทะเลอันดามัน ทางฝั่งตะวันตกมีความยาวชายฝั่ง ๑,๐๙๓ กิโลเมตร ประกอบด้วย ๑๑ จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ตอนบนมีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมา เป็นระยะทางสั้นๆ และตอนล่างของภาคมีพรมแดนติดกับประเทศมาเลเซีย เป็นระยะทางประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร

๑.๒ พื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ ภาคใต้มีพื้นที่รวม ๓๗.๓๖ ล้านไร่ สภาพภูมิประเทศมี ๒ ลักษณะ คือ ด้านตะวันตกมีแนวเทือกเขาตะนาวศรี และเทือกเขาภูเก็ต ซึ่งเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสายต่างๆ อาทิ แม่น้ำกระบี่ และแม่น้ำตาปี ส่วนพื้นที่ตอนกลางของภาคมีเทือกเขานครศรีธรรมราชทอดเป็นแนวเหนือ-ใต้ สำหรับด้านตะวันออกมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบขนาดใหญ่เหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชที่สำคัญของภาค รวมทั้งมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญ ได้แก่ ทะเลน้อย และทะเลสาบสงขลา ตลอดจนมีพื้นที่เกาะกระจายอยู่ในทะเลทั้งสองฝั่งซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภาค เช่น เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะลันตา เกาะสุรินทร์ เกาะพิทักษ์ และเกาะหลีเป๊ะ เป็นต้น

๑.๓ ภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศของภาคใต้เป็นแบบมรสุมเขตร้อนและมีฝนตกชุก เนื่องจากอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีฤดูกาลเพียง ๒ ฤดู อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๒ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ ๒,๖๓๔ มิลลิเมตรต่อปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๑,๓๕๖ มิลลิเมตร/ปี) เหมาะสำหรับการปลูกพืชเขตร้อน และมีน้ำเพียงพอกับการทำเกษตร

๑.๔ การใช้ประโยชน์ที่ดิน จากพื้นที่ทั้งหมด ๓๗.๓๖ ล้านไร่ มีการจำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่แบ่งเป็น พื้นที่ป่าไม้ ๙.๓๖ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๒๕.๐ ของพื้นที่ภาค พื้นที่ป่าชายเลน ๑.๓ ล้านไร่ พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร ๑๘.๓ ล้านไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน ประมาณ ๑๕.๙ ล้านไร่ หรือ ร้อยละ ๘๖.๙ ของพื้นที่การเกษตร รองลงมาเป็นพื้นที่นา และพื้นที่ปลูกไม้ผล คิดเป็นร้อยละ ๔.๒ และ ๔.๓ ของพื้นที่การเกษตรตามลำดับ

๑.๕ ทรัพยากรธรรมชาติ

๑.๕.๑ ดิน ภาคใต้มีดินที่มีปัญหาทางการเกษตร จำนวน ๑๘.๔๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๙.๓ ของพื้นที่ภาค ซึ่งในจำนวนนี้เป็นพื้นที่ลาดเชิงชัน ๑๒.๑๓ ล้านไร่ รวมทั้งพื้นที่ดินเค็ม ๑.๔๖ ล้านไร่ ดินทราย ๑.๐๑ ล้านไร่ ดินเปรี้ยวจัด ๐.๗๒ ล้านไร่ และอื่นๆ อีก ๓.๘๑ ล้านไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่บริเวณชายทะเลและพื้นที่ป่าพรุ

๑.๕.๒ แหล่งน้ำ ภาคใต้มีลุ่มน้ำที่สำคัญ คือ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ลุ่มน้ำตาปี และลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี มีปริมาณน้ำท่า ๖๑,๘๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี กักเก็บน้ำได้ ๔,๗๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี หรือร้อยละ ๗.๗ ของปริมาณน้ำท่ารายปี

๑.๕.๓ ป่าไม้ ในปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ป่าไม้ ๙.๕๐ ล้านไร่ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นป่าดิบชื้น และมีพื้นที่ป่าชายเลน ๑.๒๘ ล้านไร่ บริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จำนวน ๐.๑๘ ล้านไร่ และชายฝั่งทะเลอันดามัน จำนวน ๑.๑๐ ล้านไร่ ซึ่งพื้นที่ป่าชายเลนมีความสำคัญในการเป็นแนวกันคลื่นและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ บริเวณชายฝั่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ โดยทรัพยากรป่าไม้ของภาค เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม เช่น ถ้ำ น้ำตก และแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฯลฯ ซึ่งตั้งอยู่กระจายทั่วทั้งภาค

๒. โครงข่ายคมนาคมขนส่งและบริการสาธารณูปโภค

๒.๑ โครงข่ายถนน มีเส้นทาง ๔ ช่องจราจรด้านฝั่งอ่าวไทยที่เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมกับภาคกลาง และภาคใต้ชายแดนต่อเนื่องไปยังมาเลเซีย ส่วนเส้นทางคมนาคมฝั่งอันดามันบางช่วง (ระนอง) ยังเป็น ๒ ช่องจราจร

๒.๑.๑ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (สายเพชรเกษม) สายกรุงเทพฯ-จุดผ่านชายแดนถาวร สะเดา เชื่อมโยงจังหวัดชุมพร-ระนอง-พังงา-ภูเก็ต-กระบี่-ตรัง-พัทลุง-สงขลาจนถึงชายแดนไทย (อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา) ระยะทางประมาณ ๘๐๕ กิโลเมตร และเชื่อมต่อกับทางพิเศษเหนือ-ใต้ สายเหนือ เมืองภูเก็ตกาญจนาภิเษม ประเทศมาเลเซีย โดยมีบางช่วงที่เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชียสาย ๒ (AH๒)

๒.๑.๒ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑ (สายสี่แยกปฐมพร-พัทลุง) เชื่อมโยงจังหวัดชุมพร-สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช-พัทลุง ระยะทางประมาณ ๓๘๒.๖๑ กิโลเมตร ปัจจุบันถนนเป็น ๔ ช่องจราจร และเป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชียสาย ๒ (AH๒) ตลอดสาย

๒.๑.๓ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒ (สายคลองแงะ-สุไหงโก-ลก) เชื่อมโยงจากอำเภอ สะเดา จังหวัดสงขลาผ่านจังหวัดปัตตานีไปยังชายแดนอำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส โดยเส้นทางจาก จังหวัดปัตตานีเข้าสู่จังหวัดนราธิวาสเป็น ๔ ช่องจราจร และเส้นทางนี้เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชีย สาย ๑๘ (AH๑๘) เชื่อมต่อกับทางหลวงหมายเลข ๓ ที่เมืองรันเตาปันจิง รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย และ **ทางหลวงหมายเลข ๔๓ (สายหาดใหญ่-มะพร้าวตันเดียว)** เชื่อมต่อจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ไปยัง จังหวัดปัตตานี เป็นทางหลวงขนาด ๔ ช่องจราจรตลอดสาย รวมระยะทาง ๙๔.๙๕ กิโลเมตร

๒.๑.๔ ทางหลวงหมายเลข ๔๔ (สายอ่าวลึก-หินโงก หรือ สายเซาท์เทิร์น) เป็นส่วนหนึ่งใน โครงการสะพานเศรษฐกิจ (Land Bridge) เชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันกับฝั่งทะเลอ่าวไทย โดยเชื่อมโยงจังหวัดกระบี่-สุราษฎร์ธานี เป็นถนนขนาด ๔ ช่องจราจร ระยะทางประมาณ ๑๓๓.๑๗ กิโลเมตร

๒.๒ รถไฟ มีแนวเส้นทางหลักจากกรุงเทพฯ-ชุมพร-สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช-พัทลุง-หาดใหญ่- ปาดังเบซาร์ และเชื่อมต่อไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์ และเส้นทางแยกจากชุมทางทุ่งสง (นครศรีธรรมราช)- ตรัง เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าและประชาชนจากรถไฟสายหลักที่ชุมทางรถไฟทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราชไปยังฝั่งทะเลอันดามันที่สถานีกันตัง จังหวัดตรัง

๒.๓ สนามบิน ภาคใต้มีสนามบินนานาชาติ ๕ แห่ง ประกอบด้วย สนามบินหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สนามบินภูเก็ต สนามบินสมุย และสนามบินสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสนามบินกระบี่ สำหรับ สนามบินภายในประเทศ มี ๔ แห่ง ในจังหวัดชุมพร ระนอง ตรัง และนครศรีธรรมราช ปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้นจากการเพิ่มเที่ยวบินของสายการบินต้นทุนต่ำ และประชาชนให้ความสนใจในการเดินทางโดยเครื่องบินมากขึ้น

๒.๔ ท่าเรือ ภาคใต้มีท่าเรือสำหรับการขนส่งสินค้าเชื่อมโยงกับท่าเรือแหลมฉบัง ในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก และสามารถเชื่อมโยงกับท่าเรือของประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกสงขลา ซึ่งเป็นท่าเรือหลักของภาค และท่าเรือขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นท่าเรือเอกชนที่ใช้สำหรับขนถ่ายแร่ดิบและแร่โคลไลต์ไปประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และญี่ปุ่น ส่วนท่าเรือด้านฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต เป็นท่าเรือขนส่งสินค้าและท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ท่าเรือกันตัง จังหวัดตรัง เป็นท่าเรือหลักในการขนถ่ายถ่านหินลิกไนต์จากประเทศอินโดนีเซียเพื่อส่งต่อไปยังโรงงานปูนซีเมนต์ในอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และท่าเรือระนอง ซึ่งมีการใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย โดยปัจจุบันให้บริการขนถ่ายวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ของแท่นขุดเจาะปิโตรเลียม

๒.๕ ด่านชายแดน ภาคใต้มีพรมแดนด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับประเทศเมียนมาบริเวณจังหวัดชุมพรและจังหวัดระนอง โดยในจังหวัดระนอง เป็นพรมแดนทางน้ำเชื่อมโยงที่มีการขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภคและเดินทางสัญจรทางเรือไปยังเมืองตะนาวศรี พื้นที่ตอนล่างของภาคติดกับประเทศมาเลเซีย มีด่านชายแดนที่สำคัญคือ ด่านชายแดนสะเดา ปาดังเบซาร์ และบ้านประกอบ จังหวัดสงขลา รวมทั้งด่านชายแดนวังประจัน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงการค้าการเดินทางผ่านแดนระหว่างจังหวัดสตูลและรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย ในขณะที่ด่านชายแดนตำมะลังเป็นด่านทางน้ำที่เชื่อมต่อจังหวัดสตูลกับท่าเรือลิงกาวิ ประเทศมาเลเซีย และสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของฝั่งอันดามัน

๒.๖ แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในภาค ที่สำคัญ ได้แก่

๒.๖.๑ โครงการก่อสร้างทางหลวง บริเวณพื้นที่ภาคใต้ตอนบน (ชุมพร – ระนอง ก่อสร้างแล้วเสร็จ ๑๔๒ กิโลเมตร จากระยะทางทั้งสิ้น ๒๖๐ กิโลเมตร) และบริเวณพื้นที่ภาคใต้ตอนกลาง เชื่อมโยงภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย – อันดามัน (สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ นครศรีธรรมราช ก่อสร้างแล้วเสร็จ ๓๗๗ กิโลเมตร จากระยะทางทั้งสิ้น ๖๔๘ กิโลเมตร)

๒.๖.๒ โครงการรถไฟทางคู่ ช่วงประจวบคีรีขันธ์ – ชุมพร และชุมพร – สุราษฎร์ธานี สุราษฎร์ธานี – หาดใหญ่ – สงขลา

๒.๖.๓ โครงการระบบรถไฟทางคู่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า ช่วงหาดใหญ่ – ปาดังเบซาร์

๒.๖.๔ โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายหาดใหญ่ – ชายแดนไทย – มาเลเซีย ออกแบบแล้วเสร็จ อยู่ระหว่างปรับปรุงแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) รวมทั้งการศึกษารูปแบบการให้เอกชนร่วมลงทุน

๒.๖.๕ โครงการพัฒนาท่าอากาศยานภูเก็ต มีการปรับปรุงอาคารผู้โดยสารเดิมเป็นอาคารผู้โดยสารภายในประเทศแล้วเสร็จและเปิดดำเนินการเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ และอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนพัฒนาระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

๒.๗ บริการสาธารณูปโภค

๒.๗.๑ ไฟฟ้า ภาคใต้มีโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่ใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติ ๒ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา (กำลังการผลิต ๑,๔๗๖ เมกกะวัตต์) โรงไฟฟ้าขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช (กำลังการผลิต ๘๒๔ เมกกะวัตต์) รวมทั้งโรงไฟฟ้าขนาดกลางทั้งฝั่งตะวันตกและตะวันออก ได้แก่ โรงไฟฟ้ากระบี่ (กำลังการผลิต ๓๑๕ เมกกะวัตต์) โรงไฟฟ้าพลังน้ำสุราษฎร์ธานี (กำลังการผลิต ๒๔๔ เมกกะวัตต์) เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (กำลังการผลิต ๒๔๐ เมกกะวัตต์) นอกจากนี้ มีโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายเล็ก (SPP และ VSPP) กระจายอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ภูเก็ต พังงา และตรัง โดยภาคใต้มีระบบสายส่งรับพลังงานไฟฟ้าจากภาคกลางทำให้ระบบมีความมั่นคงมากขึ้น

๒.๗.๒ การประปา ภาคใต้มีการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งให้บริการครอบคลุมในเขตเมือง อย่างไรก็ตาม ภาคใต้ยังประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดิบในช่วงฤดูแล้ง โดยเฉพาะในเมืองใหญ่และเมืองท่องเที่ยวหลัก

๓. สภาพเศรษฐกิจและรายได้

๓.๑ ภาพรวมเศรษฐกิจ

๓.๑.๑ เศรษฐกิจภาคใต้มีขนาดเล็ก มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๐ เท่ากับ ๑,๒๒๙,๓๔๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘.๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ ซึ่งลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีสัดส่วนร้อยละ ๘.๑ ของประเทศ

๓.๑.๒ โครงสร้างเศรษฐกิจภาคใต้ยังคงพึ่งพาภาคเกษตร โดยในปี ๒๕๖๐ ภาคเกษตรมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๑ รองลงมา คือ ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๔.๗ สำหรับภาคบริการ มีสัดส่วนร้อยละ ๖๔.๒ ซึ่งประกอบด้วย สาขาที่พักและบริการอาหาร การค้าขนส่ง และบริการอื่นๆ ร้อยละ ๑๕.๗ ๑๑.๗ ๗.๗ และ ๒๙.๑ ตามลำดับ โดยการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาค ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมง และไม้ผล

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ภาคบริการเริ่มมีบทบาทต่อเศรษฐกิจของภาคใต้และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๐ ภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๒๑.๖ ลดลงจากร้อยละ ๒๗.๖ ในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากความผันผวนด้านราคาของสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่โดยเฉพาะยางพารา ที่ปรับตัวลดลง ขณะที่ในปี ๒๕๖๐ ภาคบริการมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๖๔.๒ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๕๕.๕ ในปี ๒๕๕๖ ส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจากสาขาที่พักและบริการอาหาร และสาขาการขนส่ง ส่วนภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนการผลิต ร้อยละ ๑๔.๗ ลดลงจากปี ๒๕๕๖ ที่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๖.๙

๓.๑.๓ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคใต้อยู่ในระดับต่ำ โดยในปี ๒๕๖๐ เศรษฐกิจมีการขยายตัวร้อยละ ๑.๓ ซึ่งต่ำกว่าการขยายตัวของประเทศที่มีการขยายตัวร้อยละ ๔.๐ ซึ่งเป็นผลมาจากการชะลอตัวของภาคเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากราคาผลผลิตตกต่ำ และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐) ร้อยละ ๒.๙

๓.๑.๔ รายได้เฉลี่ยต่อประชากรอยู่ในระดับสูง โดยปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวประชากร (GRP Per capita) เท่ากับ ๑๖๔,๑๑๕ บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙ ที่มีมูลค่า ๑๕๖,๗๓๙ บาทต่อคนต่อปี โดยจังหวัดภูเก็ตมีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวประชากรสูงสุด ๓๘๘,๕๕๙ บาทต่อคนต่อปี รองลงมา คือ จังหวัด

พังงา ๒๖๕,๗๖๘ บาทต่อคนต่อปี และจังหวัดพัทลุงมีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวประชากรต่ำสุด ๗๑,๒๙๘ บาทต่อคนต่อปี

ตารางที่ ๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมและโครงสร้างเศรษฐกิจของภาคใต้

รายการ	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค					
• มูลค่า (ล้านบาท)	๑,๐๔๒,๓๑๒	๑,๐๒๕,๗๐๔	๑,๐๖๘,๓๙๕	๑,๑๖๗,๓๖๓	๑,๒๒๙,๓๔๐
• สัดส่วนต่อประเทศ (ร้อยละ)	๘.๑	๗.๘	๗.๘	๘.๐	๘.๐
• อัตราขยายตัวที่แท้จริง (ร้อยละ)	๕.๐	๐.๒	๓.๙	๔.๓	๑.๓
มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว					
• มูลค่า (บาท/คน/ปี)	๑๔๒,๖๔๙	๑๓๙,๔๖๘	๑๔๔,๓๓๖	๑๕๖,๗๓๙	๑๖๔,๑๑๕
• อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๑.๓	-๒.๒	๓.๕	๘.๖	๔.๗
โครงสร้างการผลิต (ร้อยละ)					
• ภาคเกษตร	๒๗.๖	๒๕.๐	๒๐.๙	๒๑.๖	๒๑.๑
• ภาคอุตสาหกรรม	๑๖.๙	๑๖.๘	๑๗.๑	๑๕.๑	๑๔.๗
- เมืองแร่	๔.๘	๕.๐	๕.๒	๓.๙	๒.๘
- อุตสาหกรรม	๑๒.๑	๑๑.๘	๑๒.๐	๑๑.๑	๑๑.๙
• ภาคบริการ	๕๕.๕	๕๘.๑	๖๒.๐	๖๓.๔	๖๔.๒
- การค้าส่งค้าปลีก	๙.๗	๑๐.๑	๑๐.๒	๑๑.๐	๑๑.๗
- ขนส่ง	๖.๑	๗.๕	๘.๐	๗.๖	๗.๗
- ที่พักและบริการอาหาร	๙.๖	๑๐.๓	๑๓.๔	๑๔.๖	๑๕.๗
- อื่นๆ	๓๐.๑	๓๐.๒	๓๐.๕	๓๐.๑	๒๙.๑

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของสำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

๓.๑.๕ เศรษฐกิจของภาคใต้ กระจุกตัวอยู่ในจังหวัดที่เป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา มีมูลค่า ๒๔๑,๘๓๘ ล้านบาท รองลงมา คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มูลค่า ๒๑๑,๐๔๘ ล้านบาท ภูเก็ต มูลค่า ๒๐๙,๐๑๑ ล้านบาท และจังหวัดนครศรีธรรมราช มูลค่า ๑๕๓,๕๗๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๗ ๑๗.๒ ๑๗.๐ และ ๑๒.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ตามลำดับ

๓.๒ เศรษฐกิจรายสาขา

๓.๒.๑ ภาคเกษตร

๑) เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคมีแนวโน้มลดลง ปี ๒๕๖๐ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๕๙,๖๑๔ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๑ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีมูลค่า ๒๘๗,๙๖๒ ล้านบาท การขยายตัวของภาคเกษตรหดตัวร้อยละ ๒.๙ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐) ของภาคเกษตรฯ หดตัวร้อยละ ๐.๒ ต่ำกว่าระดับประเทศที่หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๗ กิจกรรมการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ คือ ยางพารา ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๔๑.๒ ๑๗.๐ ๑๔.๗ และ ๑๑.๖ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ตามลำดับ

๒) ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑๐.๐๙ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๙.๑ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีพื้นที่

ปลูก ๑๒.๐๕ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๒.๔๕ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสงขลา ๑.๙๗ ล้านไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๘๐ ล้านไร่ ส่วนผลผลิตยางพาราของภาคใต้มีแนวโน้มลดลงตามพื้นที่ปลูกและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ลดลง ในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณผลผลิต ๒.๔๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๕๔.๔ ของผลผลิตทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีผลผลิต ๒.๘๖ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน จาก ๒๘๑ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๕๖ ลดลงเหลือ ๒๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๖๐

๓) **ปาล์มน้ำมัน** ปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๔.๗๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๕ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีพื้นที่ปลูก ๓.๗๑ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๑.๒๓ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ๑.๑๒ ล้านไร่ และจังหวัดชุมพร ๑.๐๑ ล้านไร่ ตามลำดับ และมีปริมาณผลผลิต ๑๒.๖๐ ล้านตัน ส่วนผลผลิตปาล์มน้ำมันของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณผลผลิต ๑๓.๗๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๘๙.๓ ของผลผลิตทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจาก ๑๑.๓๖ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๖ ส่วนผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ จาก ๓,๓๙๙ กิโลกรัมต่อไร่ เหลือ ๓,๑๘๓ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๖๐ แต่ยังคงสูงกว่าระดับประเทศที่ ๓,๐๒๔ กิโลกรัม

๔) **ภาคใต้เป็นแหล่งประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่สำคัญ** ภาคใต้มีท่าเทียบเรือประมงในจังหวัดสงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนองและภูเก็ต โดยในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ๙๘,๗๔๘ ตัน มูลค่า ๓,๘๓๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ และร้อยละ ๒๕.๖ ของมูลค่าสัตว์น้ำของประเทศ ทั้งนี้ ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีปริมาณ ๑๗๒,๖๑๙ ตัน มูลค่า ๕,๙๔๖ ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ ๔๒.๘ โดยปริมาณสัตว์น้ำจับได้มากในจังหวัดภูเก็ต สงขลา ระนอง และชุมพร ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๑ ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงกุ้ง มีพื้นที่เพาะเลี้ยง ๘๐,๖๖๖ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๑๕๘,๖๕๕ ตัน มีพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรัง สงขลา และนครศรีธรรมราช

๕) **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร** ปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘.๓๐ ล้านไร่ ขนาดฟาร์ม ๒๐.๕๑ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒๑.๒๙ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรมากที่สุด ๓.๗๓ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒.๙๐ ล้านไร่ และจังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรน้อยที่สุดของภาค ๐.๑๑ ล้านไร่

๖) **พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรของภาคใต้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ** ในปี ๒๕๖๐ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๒๑ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙๗ โดยพื้นที่ชลประทานภาคใต้ ๒.๗๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘.๒๖ ของพื้นที่ชลประทานประเทศ จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงสุดร้อยละ ๓๐.๕๙ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ร้อยละ ๒๔.๖๓

๓.๒.๒ ภาคอุตสาหกรรม

๑) **อุตสาหกรรมของภาคใต้อยู่ในภาวะชะลอตัว** และการผลิตส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรขั้นต้น โดยในปี ๒๕๖๐ การผลิตภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๑๘๐,๔๑๘ ล้านบาท หดตัวร้อยละ ๒.๔ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่ขยายตัวร้อยละ ๗.๒ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาการผลิต ๑๔๕,๙๘๔ ล้านบาท และสาขาเหมืองแร่ฯ ๓๔,๔๓๔ ล้านบาท โดยสาขาอุตสาหกรรมของภาคใต้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐) อยู่ในระดับต่ำร้อยละ ๐.๗

และโครงสร้างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นการอุตสาหกรรมการผลิตในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์จากไม้ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ทำจากแร่โลหะ

๒) การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๐ ภาคได้มีมูลค่าการลงทุน ๒๘๙,๖๔๔ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๓.๙ ของมูลค่าการลงทุนประเทศ ขยายตัวจากปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๓๐.๔ โดยจังหวัดสงขลามีการลงทุนด้านอุตสาหกรรมมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๑ ของมูลค่าการลงทุนภาค รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชและสุราษฎร์ธานี

๓) การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม มีนิคมอุตสาหกรรม ๑ แห่ง ที่จังหวัดสงขลา คือ นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (ฉลุง) พื้นที่รวม ๒,๓๘๑ ไร่ โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ได้ดำเนินการพัฒนาและบริหารจัดการและพัฒนาเป็นพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมแล้ว ๑,๑๖๒ ไร่ ผู้ประกอบการ ๒๕ ราย ประกอบกิจกรรม อุตสาหกรรมการผลิตยาง พลาสติกและหนังเทียม อุตสาหกรรมปุ๋ยและเคมีภัณฑ์ และอุตสาหกรรมเหล็กและผลิตภัณฑ์โลหะ และ กนอ. ได้พัฒนาพื้นที่อีกประมาณ ๑,๒๔๘ ไร่ เป็นโครงการเมืองยาง (Rubber City) ซึ่งดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๐ และปัจจุบันมีผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนแปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพารา รวม ๖ ราย ประกอบด้วย ระยะที่ ๑ จำนวน ๓ ราย ประกอบกิจการผลิตยางรองสันเท้า กรวยยางจราจร จอกลานโน ที่รองแก้วน้ำ ถังมือ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ส่วนระยะที่ ๒ จำนวน ๓ ราย ประกอบกิจการ หมอนยางพารา (ระบบฉีด) พรหมรองละหมาด ยางคอมปาวด์ และผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีผู้ประกอบการสนใจเข้ามาจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ และกิจการผลิตหมอนยางพาราเสริมเจล

๓.๒.๓ การค้าชายแดน

๑) ภาคได้มีมูลค่าการค้าผ่านด่านชายแดนสูงสุดของประเทศ จากการค้าผ่านด่านชายแดนไทย - มาเลเซีย จำนวน ๕ แห่ง ประกอบด้วย ด่านวังประจัน และด่านตำมะลัง ในจังหวัดสตูล ด่านปาดังเบซาร์ ด่านสะเดา และด่านบ้านประกอบ ในจังหวัดสงขลา โดยในปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้าชายแดน ๕๖๔,๕๒๒.๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗ ของมูลค่าการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย และคิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕ ของมูลค่าการค้าชายแดนรวมประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๑.๖ เป็นมูลค่าการส่งออก ๒๘๙,๑๗๗.๓ ล้านบาท สินค้าส่งออกที่สำคัญ ประกอบด้วย ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และผลิตภัณฑ์ยาง และมูลค่าการนำเข้า ๒๗๕,๓๔๕.๓ ล้านบาท โดยมีสินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ และเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ โดยด่านชายแดนสะเดาและด่านชายแดนปาดังเบซาร์ มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุด มากเป็นอันดับ ๑ และอันดับ ๒ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙๘.๓ ของมูลค่าการค้าชายแดนไทยมาเลเซีย และร้อยละ ๔๒.๖ ของการค้าชายแดนของประเทศ

๒) สำหรับมูลค่าการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ในจังหวัดระนอง ปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้าชายแดนและการค้าชายแดนรวม จำนวน ๒๑,๗๐๓.๗ ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๕.๙ คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ ของมูลค่าการค้าชายแดนไทย - เมียนมาร์ เป็นมูลค่าการส่งออก ๑๖,๗๓๔.๒ ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงหล่อลื่น ปูนซีเมนต์ และของทำด้วยเหล็ก ตามลำดับ และการนำเข้ามีมูลค่า ๔,๙๖๙.๕ ล้านบาท สินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็น สัตว์น้ำแช่เย็น ปลาป่น และปลาหมึกแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง และหอยแครงมีชีวิต

๓.๒.๔ การท่องเที่ยว

๑) **ทรัพยากรการท่องเที่ยว** ภาคใต้มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง เช่น ภูเก็ต สมุย การท่องเที่ยวทางบกตอนใน เช่น เชื้อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เทือกเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช เทือกเขาบรรทัด จังหวัดพัทลุง การท่องเที่ยวสปาเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง กระบี่ และพัทลุง การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราช และภาคใต้ยังมีศิลปวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ เช่น หนังตะลุง มโนราห์ และอาหารที่มีรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ ผสมผสานระหว่างไทย จีน และมุสลิม นอกจากนี้ภาคใต้ยังมีสังคมแบบพหุวัฒนธรรมในจังหวัดสงขลาและสตูล

๒) **รายได้จากการท่องเที่ยวของภาคใต้อยู่ในระดับสูง** โดยปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีรายได้จากการท่องเที่ยว ๗๓๔,๐๔๘ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๒.๘๔ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และขยายตัวร้อยละ ๖๗.๑๔ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๑ ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั่วประเทศ จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต ๔๒๓,๐๑๒.๘๕ ล้านบาท รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่และสุราษฎร์ธานี สำหรับการขยายตัวเฉลี่ยของรายได้จากการท่องเที่ยวในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐) ร้อยละ ๑๗.๘๓ สูงกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑๔.๓๑

๓) **รายจ่ายของนักท่องเที่ยวและระยะเวลาพำนักรส่วนใหญ่จะกระจุกตัวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล** ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดที่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันมากที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต ๗,๒๕๖.๗ บาท รองลงมา คือ จังหวัดพังงา ๕,๐๙๐.๗ บาท จังหวัดกระบี่ ๕,๐๓๔.๒ บาท และจังหวัดที่นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักรมากที่สุด คือ จังหวัดพังงา ๕.๓ วัน รองลงมาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๔.๖ วัน และจังหวัดกระบี่ ๔.๕ วัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลเป็นหลัก ขณะที่แหล่งท่องเที่ยวบนบกยังไม่เป็นที่รู้จัก และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันและวันพำนักรน้อย โดยจังหวัดพัทลุงนักท่องเที่ยวมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน ๑,๓๘๙.๙ บาท ระยะเวลาพำนักร ๑.๙ วัน น้อยที่สุดของภาค

๔) **จำนวนนักท่องเที่ยวของภาคใต้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงกระจุกอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหลักของแต่ละพื้นที่** โดยแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ เกาะสมุย และเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และแหล่งท่องเที่ยวบนทนาการในจังหวัดสงขลา ซึ่งในปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีนักท่องเที่ยวจำนวน ๔๘.๙๓ ล้านคน ขยายตัวร้อยละ ๖.๓๕ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และขยายตัวร้อยละ ๓๔.๙๔ จากปี ๒๕๕๖ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๗.๔๓ ของนักท่องเที่ยวทั้งประเทศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวจีน มาเลเซีย และเยอรมัน จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ตมีนักท่องเที่ยว ๑๔.๐๑ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๔ ของนักท่องเที่ยวรวมของภาค รองลงมาคือ จังหวัดสงขลา กระบี่ สุราษฎร์ธานี และพังงา สำหรับการขยายตัวเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐) ร้อยละ ๙.๙ สูงกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๗.๘

๓.๓ เศรษฐกิจระดับครัวเรือน

๓.๓.๑ **รายได้เฉลี่ยครัวเรือนภาคใต้มีแนวโน้มลดลงแต่ยังอยู่ในระดับสูง** โดยปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๒๘,๕๒๖ บาทต่อเดือน สูงกว่าประเทศซึ่งมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนที่ ๒๖,๙๔๖ บาทต่อเดือน ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่มีรายได้ ๒๙,๒๘๐ บาทต่อเดือน จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนสูงสุดของภาค คือ จังหวัดภูเก็ต ๓๙,๕๙๔ บาทต่อเดือน รองลงมา คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๓๘,๐๒๖ บาทต่อเดือน ส่วนจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่ำสุด คือ จังหวัดพัทลุง ๒๐,๕๐๙ บาทต่อเดือน

๓.๓.๒ หนี้สินครัวเรือนภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสูงกว่าระดับประเทศ โดยปี ๒๕๖๐ ครัวเรือนในภาคใต้มีหนี้สินเฉลี่ย ๑๘๗,๒๗๙ บาท สูงกว่าระดับประเทศซึ่งมีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือน ๑๗๘,๙๙๔ บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ ที่มีหนี้สินเฉลี่ย ๑๕๖,๔๖๘ บาท จังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนสูงสุด คือ จังหวัดกระบี่ ๒๘๙,๒๓๗ บาท รองลงมา คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และภูเก็ต ที่มีหนี้สินเฉลี่ย ๒๔๐,๔๖๒ และ ๒๓๙,๕๕๒ บาท ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่ำสุด คือ จังหวัดพังงา ๑๓๑,๖๔๖ บาท

๔. ประชากรและสังคม

๔.๑ ประชากร

๔.๑.๑ จำนวนประชากรรวมของภาคใต้เพิ่มขึ้นสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีประชากร ๗.๓๗ ล้านคน อัตราการเพิ่มของประชากรปี ๒๕๕๕ – ๒๕๖๐ เฉลี่ยร้อยละ ๐.๖๕ ในขณะที่ประเทศมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๐.๕๓ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประชากรมากที่สุด ๑.๕๖ ล้านคน รองลงมาเป็นจังหวัดสงขลา ๑.๔๒ โดยจังหวัดระนองมีประชากรน้อยสุด ๐.๑๙ ล้านคน

๔.๑.๒ สัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๒.๒๗ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๑๔.๕๕ ในปี ๒๕๖๐ ส่งผลให้ประชากรแรงงานต้องรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น โดยในปี ๒๕๖๐ ประชากรแรงงาน ๔ คน ดูแลผู้สูงอายุ ๑ คน ในขณะที่สัดส่วนประชากรวัยเด็กลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๒๑.๑๕ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๑๙.๘๒ ในปี ๒๕๖๐ เช่นเดียวกับประชากรวัยแรงงานที่มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ ๖๖.๕๘ เหลือร้อยละ ๖๕.๖๓ ในปี ๒๕๖๐

๔.๑.๓ ประชากรเมืองโดยรวมเพิ่มขึ้น จาก ๒.๑๓ ล้านคน ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๒.๒๗ ล้านคน ในปี ๒๕๖๐ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๘๘ (สูงกว่าระดับประเทศที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๓) โดยจังหวัดภูเก็ตมีอัตราการขยายตัวของประชากรเมืองเฉลี่ยในช่วง ๖ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๖๐) ร้อยละ ๔๒.๗๒ รองลงมา คือ จังหวัดกระบี่ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร้อยละ ๖.๙๘ และ ๓.๙๖ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าจังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรเมืองในอัตราสูงส่วนใหญ่เป็นจังหวัดที่เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของภาค

๔.๒ แรงงาน

๔.๒.๑ ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า โดยในปี ๒๕๖๐ มีกำลังแรงงาน ๖.๐๓ ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร ร้อยละ ๔๑.๐๙ ของกำลังแรงงานของภาค แรงงานที่มีความรู้ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามีจำนวน ๒.๘๖ ล้านคน ขณะที่แรงงานที่มีการศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูงและอาชีวศึกษามีน้อยมากมีสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๑๑ ของแรงงานทั้งหมด ซึ่งอาจจะส่งผลให้ขาดแรงงานที่มีทักษะด้านวิชาชีพในอนาคต

๔.๒.๒ แรงงานต่างด้าว ในปี ๒๕๖๐ ภาคใต้มีแรงงานต่างด้าวที่เป็นสัญชาติ เมียนมา ลาว และกัมพูชา (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๐) จำนวน ๓๐๑,๖๙๔ คน หรือ ร้อยละ ๘๒ ของแรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่แรงงาน ๓ สัญชาติจะทำงานเกี่ยวกับกิจกรรมการก่อสร้าง เกษตรและปศุสัตว์ และผู้รับใช้ในบ้าน

ตารางที่ ๒ ข้อมูลด้านประชากรและสังคมภาคใต้

รายการ	ปี					
	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
จำนวนประชากร (ล้านคน)	๗.๑๓	๗.๑๘	๗.๒๔	๗.๓๐	๗.๓๓	๗.๓๗
โครงสร้างประชากร (%)						
กลุ่ม ๐ - ๑๔ ปี	๒๑.๒	๒๐.๙	๒๐.๗	๒๐.๔	๑๙.๙	๑๙.๘๒
กลุ่ม ๑๕ - ๕๙ ปี	๖๖.๖	๖๖.๑	๖๖.๐	๖๕.๙	๖๖.๖	๖๕.๖๓
กลุ่ม ๖๐+	๑๒.๓	๑๓.๐	๑๓.๓	๑๓.๕	๑๓.๕	๑๔.๕๕
จำนวนประชากรเมือง (ล้านคน)	๒.๑๓	๑.๙๔	๒.๑๗	๒.๒๐	๒.๒๕	๒.๒๗
คะแนน O-NET ๔ วิชาหลัก	๓๖.๕๔	๓๔.๖๗	๓๒.๘๙	๓๖.๑๔	๓๕.๙๐	๔๓.๓๑
แรงงานต่างด้าว (คน)	๒๘๒,๓๓๐	๘๔๐,๘๘๐	๓๑๓,๙๓๓	๒๙๒,๔๐๙	๒๘๐,๗๘๗	๓๖๗,๒๘๘

๔.๓ การศึกษา

๔.๓.๑ สถาบันการศึกษามีทุกระดับ โดยมีระดับอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งมีที่ตั้งและวิทยาเขตครอบคลุม ๗ จังหวัด มหาวิทยาลัยของรัฐ ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน ๔ สถาบัน วิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๖๗ แห่ง สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชุมพร วิทยาเขตกระบี่ และวิทยาตรัง และมหาวิทยาลัยเอกชน ๒ แห่ง

๔.๓.๒ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรใกล้เคียงค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๐ ประชากรมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย ๙.๓๖ ในขณะที่ระดับประเทศมีปีการศึกษาเฉลี่ย ๙.๖๒ โดยจังหวัดที่มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยสูงสุดสามจังหวัดแรก ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต สงขลา และตรัง มีปีการศึกษาเฉลี่ย ๑๐.๔ ๑๐.๒ และ ๙.๕ ปี ตามลำดับ

๔.๓.๓ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โดยผลการสอบ O-NET ชั้น ม.๓ (๔ วิชาหลัก) ในปีการศึกษา ๒๕๖๐ มีคะแนนเฉลี่ย ๔๓.๓๑ คะแนนสูงกว่าระดับประเทศที่มีคะแนนเฉลี่ย ๔๑.๗๘ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ๕๐ คะแนนในทุกวิชา โดยวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๔๙.๔๘ คะแนน รองลงมา คือ วิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย ๓๒.๗๐ คะแนน และวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนต่ำสุด ๒๖.๕๙ คะแนน

๔.๔ สาธารณสุข

๔.๔.๑ สถานบริการสาธารณสุข ภาคใต้มีโรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) ๕ แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) ๑๑ แห่ง และโรงพยาบาลชุมชน (รพช.) ๑๐๙ แห่ง

๔.๔.๒ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขมากขึ้น แต่ยังคงกระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ โดยมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร ๒,๐๓๒ คน ในปี ๒๕๖๐ สูงกว่าระดับประเทศที่มีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร ๑,๘๗๐ คน จังหวัดภูเก็ตมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรน้อยที่สุด คิดเป็น ๑,๐๒๓ คน รองลงมา คือ จังหวัดสงขลาและสุราษฎร์ธานี คิดเป็น ๑,๒๔๐ คน และ ๑,๙๐๒ คน ตามลำดับ ในขณะที่บางจังหวัดยังมี

สัดส่วนแพทย์ต่อประชากรสูง เช่น จังหวัดพัทลุง สตูล และกระบี่ คิดเป็น ๓,๖๙๖ คน ๓,๕๙๒ คน และ ๓,๓๘๐ คน ตามลำดับ

๔.๔.๓ ประชาชนเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อที่ป้องกันได้เพิ่มขึ้น โดยอัตราการเจ็บป่วยด้วย ๕ โรคหลัก ได้แก่ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง และโรคมะเร็ง เพิ่มขึ้นจาก ๔,๒๒๕ คนต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๖ เป็น ๕,๘๓๗ คนต่อประชากรแสนคนในปี ๒๕๖๐ ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการเจ็บป่วยด้วย ๕ โรคหลัก ๖,๓๐๐ คนต่อประชากรแสนคน จังหวัดพังงามีอัตราการเจ็บป่วยมากที่สุด คิดเป็น ๖,๙๙๖ คนต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ จังหวัดตรังและจังหวัดสงขลา คิดเป็น ๖,๖๖๙ และ ๖,๕๒๕ คนต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากโรคที่เจ็บป่วย พบว่า เจ็บป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด คิดเป็น ๑,๙๗๗ คนต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง และโรคหลอดเลือดสมอง คิดเป็น ๑,๔๗๕ ๑,๑๓๓ ๗๗๗ และ ๔๗๖ คนต่อประชากรแสนคนตามลำดับ

๔.๕ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สัดส่วนคดีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง แต่คดียาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาคใต้มีจำนวนคดีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นจาก ๑๔๒ คดีต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๖ เป็น ๑๔๔ คดีต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดภูเก็ตมีสัดส่วนคดีสูงสุด ๒๖๑ คดีต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ จังหวัดพังงาและกระบี่มีสัดส่วนคดีต่อประชากรแสนคนเท่ากับ ๑๘๐ และ ๑๗๘ คดีขณะที่สัดส่วนคดียาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก ๘๐๒ คดีต่อประชากรแสน ในปี ๒๕๕๖ เป็น ๙๕๘ คดีต่อประชากรแสนคนในปี ๒๕๖๐ จังหวัดภูเก็ตมีสัดส่วนคดียาเสพติดสูงสุดเท่ากับ ๑,๖๔๒ คดีต่อประชากรแสนคน รองลงมาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑,๒๔๕ คดีต่อประชากรแสนคน นอกจากนี้ พื้นที่บางส่วนของภาคใต้ โดยเฉพาะในพื้นที่ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสบ้าย้อย) ยังเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐได้ดำเนินนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การเกิดเหตุการณ์ในพื้นที่มีแนวโน้มลดลง

นอกจากนี้ พื้นที่บางส่วนของภาคใต้ โดยเฉพาะในพื้นที่ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสบ้าย้อย) ยังเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐได้ดำเนินนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การเกิดเหตุการณ์ในพื้นที่มีแนวโน้มลดลง

๔.๖ สัดส่วนคนจน

สัดส่วนคนจนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย สัดส่วนคนจนภาคใต้ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๕.๘๗ ในปี ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๗.๙๕ ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดพัทลุงมีสัดส่วนคนจนสูงสุตร้อยละ ๑๘.๖๗ รองลงมา คือจังหวัดระนอง และนครศรีธรรมราช มีสัดส่วนคนจนร้อยละ ๑๖.๙ และ ๑๔.๑๙ ตามลำดับ และจังหวัดภูเก็ตมีสัดส่วนคนจนต่ำสุด ร้อยละ ๐.๐๗

๕. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ

๕.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๑.๑ พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย โดยในปี ๒๕๖๑ ภาคใต้มีพื้นที่ป่าไม้จำนวน ๙.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑ ของพื้นที่ภาค และคิดเป็นร้อยละ ๙.๒ ของพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศเพิ่มขึ้นจากที่ผ่านมาร้อยละ ๑.๒ เนื่องจากการส่งเสริมการปลูกป่าและการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้อย่างต่อเนื่อง จากในช่วงที่ผ่านมาพื้นที่ป่าไม้ลดลงจากการบุกรุกพื้นที่เพื่อปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน และราคายางพาราและปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มปรับตัวลดลงทำให้การบุกรุกน้อยลง โดยในช่วงปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ พื้นที่ป่าไม้ของภาคใต้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๓ ต่อปี พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๘ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ร้อยละ ๑๑.๙ และจังหวัดพังงา ร้อยละ ๑๑.๗ ทั้งนี้จังหวัดกระบี่ มีอัตราเพิ่มของพื้นที่ป่าไม้มากที่สุดร้อยละ ๓.๕ ขณะที่จังหวัดระนองมีอัตราเพิ่มของพื้นที่ป่าน้อยที่สุด ร้อยละ ๐.๔

ในปี ๒๕๖๑ ภาคใต้มีพื้นที่ป่าชายเลน ๑.๒๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๒ ของพื้นที่ภาค และคิดเป็นร้อยละ ๔๔.๘ ของพื้นที่ป่าชายเลนทั่วประเทศ โดยในช่วง ๒๕๔๗-๒๕๖๑ มีอัตราการลดลงเฉลี่ย ร้อยละ ๑.๑ เนื่องจากการบุกรุกพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง

๕.๑.๒ ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ลดลง ปริมาณน้ำท่าของภาคใต้มาจากลุ่มน้ำหลัก ๔ แห่ง คือ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ลุ่มน้ำตาปี ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีค่ารายปีเฉลี่ย ๖๑,๘๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตร จากสถิติปริมาณการเก็บกักน้ำได้ของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ของภาคใต้จำนวน ๑ อ่าง คือ อ่างเก็บน้ำรัชชประภา ซึ่งในช่วงปี ๒๕๕๖๗-๒๕๖๑ มีปริมาณน้ำที่เก็บกักได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒.๐ โดยในปี ๒๕๖๑ กักเก็บน้ำได้ปริมาณ ๔,๔๑๙ ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๖.๘ ลดลงร้อยละ ๑๐.๓ จากปี ๒๕๖๐ หรือเก็บได้เพียงร้อยละ ๗.๑ ของปริมาณน้ำท่ารายปี ถึงแม้ว่าความสามารถในการกักเก็บจะค่อนข้างต่ำแต่ไม่ส่งผลต่อการอุปโภคบริโภคและการทำการเกษตรของประชาชนมากนัก เนื่องจากมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สามารถกักเก็บน้ำได้อยู่เป็นจำนวนมากรวมทั้งมีปริมาณน้ำฝนค่อนข้างมาก

๕.๑.๓ คุณภาพแหล่งน้ำลดลง โดยส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ จากการประเมินคุณภาพแหล่งน้ำสำคัญของภาคใต้ จำนวน ๙ แห่ง ในช่วงปี ๒๕๕๖-๒๕๖๑ จำนวนแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีและในเกณฑ์เสื่อมโทรมลดลง โดยในปี ๒๕๖๑ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๐ พบว่าคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสำคัญส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีแม่น้ำที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ๔ แห่ง และไม่มีแม่น้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยทะเลน้อยและทะเลหลวง มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้จากที่เคยอยู่ในเกณฑ์ดี

๕.๑.๔ คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งดีขึ้น จากการตรวจประเมินคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งโดยดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index) ของกรมควบคุมมลพิษ ในปี ๒๕๖๐ พบว่าคุณภาพน้ำทะเลมีแนวโน้มดีขึ้น โดยคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี มีร้อยละ ๙๖ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่เท่ากับร้อยละ ๙๑ และเกณฑ์เสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ ๔ ลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่เท่ากับร้อยละ ๙ โดยพบว่าคุณภาพน้ำอ่าวไทยฝั่งตะวันออก อ่าวไทยฝั่งตะวันตก และชายฝั่งอันดามัน อยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้นคุณภาพน้ำทะเลบริเวณอ่าวไทยตอนในที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ บริเวณที่มีคุณภาพน้ำทะเลดีที่สุดอยู่ใน ๕ อันดับแรกของประเทศ คือ อ่าวสะพลี และอ่าวทุ่งวัวแล่น จังหวัดชุมพร ทะเลแหวก หาดตันไทรเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ ขณะที่บริเวณที่มีคุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรมที่สุดใน ๕ อันดับแรก คือ ปากคลองท่าเคย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเมื่อพิจารณาในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๑) พบว่า

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งมีแนวโน้มดีขึ้น โดยส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และใน พ.ศ. ๒๕๖๐ มีคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งอยู่ในเกณฑ์ดีมากที่สุด

๕.๑.๕ ปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในช่วงปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ภาคใต้มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๓ ต่อปี โดยในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งสิ้น ๒.๗๕ ล้านตัน/ปี คิดเป็น ๗,๕๒๖ ตัน/วัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ จังหวัดที่มีปริมาณขยะมากที่สุดเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่มีประชากรอาศัยอยู่มากและจังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของภาค คือ จังหวัดสงขลา คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗ ของภาคใต้ รองลงมาคือจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๙ และ ๑๓.๐ ของภาค ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม สัดส่วนขยะที่กำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการในภาคยังคงมีน้อย โดยในปี ๒๕๖๐ มีสัดส่วนขยะที่กำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชา จำนวน ๐.๙๓ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘ และสัดส่วนขยะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน ๐.๙ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดของภาค ส่วนหนึ่งมาจากการที่รัฐบาลกำหนดให้ปัญหาขยะเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งทำให้หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักและให้ความสำคัญในการร่วมกันแก้ไขปัญหาขยะมากขึ้น

๕.๒ สถานการณ์ด้านภัยพิบัติ

๕.๒.๑ ไฟไหม้ป่ามีแนวโน้มลดลงอย่างมาก จากสถิติในช่วงปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ มีอัตราการเกิดไฟป่าลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๘๔.๖ ต่อปี โดยปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้จำนวน ๙๙๘ ไร่ ซึ่งมีพื้นที่อยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราชสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ ๘๐.๑ รองลงมาอยู่ในจังหวัดสงขลา ร้อยละ ๘.๕ และจังหวัดตรัง ร้อยละ ๖.๖ สาเหตุคาดว่ามาจากชาวบ้านบุกรุกพื้นที่โดยการแผ้วถางป่าเพื่อใช้ทำการเกษตรและหาของป่า

๕.๒.๒ สถานการณ์อุทกภัยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวนครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีผลกระทบจำนวน ๑๕๕,๘๖๔ ครัวเรือน ขณะที่ในปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ ได้รับผลกระทบ ๒๖๖,๘๒๒ และ ๒๙๑,๗๑๙ ครัวเรือน ตามลำดับ โดยสถานการณ์น้ำท่วมที่เกิดขึ้นในช่วงปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐ เป็นสถานการณ์น้ำท่วมที่เกิดขึ้นตามฤดูกาล อย่างไรก็ตามพบว่าในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณน้ำฝนสะสมสูงส่งผลให้เกิดความเสียหายค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับช่วงปีที่ผ่านมา

๕.๒.๓ สถานการณ์ภัยแล้งมีแนวโน้มลดลง จำนวนครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีผลกระทบจำนวน ๒,๓๖๙ หมู่บ้าน ๑๗๕,๔๖๓ ครัวเรือน ขณะที่ในปี ๒๕๖๐ ได้รับผลกระทบจำนวน ๕๒ หมู่บ้าน ๔,๖๐๐ ครัวเรือน จังหวัดที่ประสบภัยแล้ง ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งอยู่ในพื้นที่เกาะสมุยและเกาะพะงัน

๕.๒.๔ การกัดเซาะชายฝั่งทะเลยังคงเป็นปัญหาสำคัญ ในปี ๒๕๖๐ ชายฝั่งทะเลภาคใต้ถูกกัดเซาะรวม ๒๒๓.๙๗ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘ ของชายฝั่งทะเลที่ถูกกัดเซาะทั่วประเทศ ในจำนวนนี้เป็นกัดเซาะในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากที่สุด รองลงมาเป็นจังหวัดสงขลาและภูเก็ต ทั้งนี้ การเกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งส่วนหนึ่งมาจากการขยายตัวของกิจกรรมการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งทะเล ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ เช่น การปลูกสร้างสิ่งสาธารณูปโภค และการขยายตัวของชุมชนรุกล้ำชายฝั่ง การบุกรุกทำลายป่าชายเลนที่เป็นแนวกำบังคลื่นลมตามธรรมชาติ เป็นต้น รวมทั้งภาวะความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางของกระแสน้ำในทะเล และการเกิดคลื่นลมที่รุนแรงมากขึ้น

ตารางที่ ๓ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติของภาคใต้

รายการ	ปี					
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ล้านตัน/ปี)	๒.๖๑	๒.๗๑	๒.๗๒	๒.๗๐	๒.๗๕	-
ปริมาณขยะที่ถูกกำจัดอย่างถูกวิธี (ล้านตัน/ปี)	๐.๓๓	๐.๕๙	๐.๖๐	๐.๘๕	๐.๙๓	-
จำนวนพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ (ไร่)	๓,๐๔๔	๘,๓๙๗	๑,๗๖๘	๑๔,๑๘๘	๖๒๗	๙๙๘.๒
จำนวนหมู่บ้านได้รับผลกระทบจากอุทกภัย (หมู่บ้าน)	๔๖๘	๓,๑๘๒	๑,๔๙๔	๕,๕๑๑	๖,๒๔๓	-
จำนวนครัวเรือนได้รับผลกระทบจากอุทกภัย (ครัวเรือน)	๓๓,๑๖๒	๑๕๕,๘๖๔	๕๓,๔๙๙	๒๖๖,๘๒๒	๒๙๑,๗๑๙	-
จำนวนหมู่บ้านได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง (หมู่บ้าน)	๙๒๗	๒,๓๖๙	๙๗๖	๑,๖๕๐	๕๒	-
จำนวนครัวเรือนได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง (ครัวเรือน)	๑๑๐,๐๖๗	๑๗๕,๔๖๓	๑๔๕,๙๑๘	๑๔๒,๘๓๒	๔,๖๐๐	-

๖. สภาวะแวดล้อมของภาคใต้

๖.๑ จุดแข็ง

๖.๑.๑ มีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สวยงามหลายแห่งทั้งทะเลอ่าวไทยและอันดามัน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวหมู่เกาะมีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ อาทิ ภูเก็ต พังงุ สมุย พะงัน และหลีเป๊ะ รวมทั้งชายหาดและหมู่เกาะ จังหวัดชุมพร สามารถเชื่อมโยงกับเขต The Royal Coast ของภาคกลาง

๖.๑.๒ แหล่งท่องเที่ยวทางบกตอนในมีศักยภาพและหลากหลายกระจายอยู่ทั่วภาค ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และสวยงาม (เช่น อุทยานแห่งชาติเขาค้อ เขื่อนรัชชประภา น้ำแร่และน้ำพุร้อนเค็ม เป็นต้น) รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และอารยธรรม (วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร และพระบรมธาตุไชยา) สามารถพัฒนาการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว โดยการจัดกลุ่มการท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม รวมทั้งการท่องเที่ยวชุมชน

๖.๑.๓ เป็นแหล่งเพาะปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผลเมืองร้อน เช่น เงาะ มะพร้าวทุเรียน มังคุด และกล้วยหอมทอง เป็นต้น รวมทั้งมีพื้นที่ราบลุ่มน้ำปากพนังและทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งปลูกข้าวของภาค มีความพร้อมที่จะพัฒนาเพื่อยกระดับการผลิตให้เป็นสินค้ามูลค่าสูงและได้มาตรฐานการส่งออก

๖.๑.๔ มีแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกที่สำคัญ อาทิ ยางแปรรูปขึ้นต้น ไม้ยางพารา และอาหารทะเลแช่แข็ง และเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (Rubber City) รวมทั้งอำเภอสะเดา ยังเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

๖.๑.๕ แหล่งการเพาะเลี้ยงกุ้ง สัตว์น้ำชายฝั่ง และโคเนื้อของภาคที่มีศักยภาพ เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอาหารทะเลและโคเนื้อคุณภาพสูงให้ได้มาตรฐานสากลที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ

๖.๑.๖ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะป่าชายเลน ทั้งฝั่งอันดามันและอ่าวไทยซึ่งมีคุณค่าต่อระบบนิเวศวิทยา เป็นแหล่งห่วงโซ่อาหารของสัตว์น้ำ เป็นแนวป้องกันชายฝั่งและซับน้ำเสีย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นฐานการสร้างรายได้ให้กับภาคทั้งในสาขาการผลิตด้านเกษตร ประมง และบริการการท่องเที่ยว

๖.๑.๗ เป็นประตูการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซียผ่านด่านชายแดนทั้ง ๙ แห่ง ซึ่งมีมูลค่าการค้าสูงที่สุดของประเทศ โดยมีโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงกับภาคกลางและภาคตะวันออก รวมทั้ง

พื้นที่เศรษฐกิจภาคเหนือต่อเนื่องไปยังภาคใต้ของมาเลเซียและสิงคโปร์ รวมทั้งเชื่อมโยงด้านชายแดนเมียนมา ในจังหวัดระนองที่สามารถเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย และกลุ่มประเทศ BIMSTEC

๖.๑.๘ มีสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในพื้นที่ อาทิ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นศูนย์กลางวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สามารถนำมาต่อยอดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เช่น นวัตกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมัน รวมทั้งมีสถาบันการพัฒนาอาชีพ เช่น แพทย์ทางเลือก เป็นต้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นแหล่งองค์ความรู้ด้านวิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สำคัญในพื้นที่ โดยเฉพาะนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านวิศวกรรมและด้านการเกษตร

๖.๒ จุดอ่อน

๖.๒.๑ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งของภาคยังมีปัญหาคุณภาพบริการ ทั้งด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว ระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ที่ยังไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งปัญหาความไม่สะดวกรวดเร็วในการเดินทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในขณะที่ แหล่งท่องเที่ยวหมู่เกาะและชายหาดหลักของภาคมีปัญหาการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว ซึ่งเกินขีดความสามารถ ในการรองรับ (Carrying Capacity) ส่งผลให้ระบบบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการไม่เพียงพอต่อการรองรับ ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

๖.๒.๒ การปลูกพืชเชิงเดี่ยว และเป็นการผลิตแบบดั้งเดิม รวมทั้งการแปรรูปเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มยังมีน้อย ทำให้มีความเสี่ยงจากความผันผวนของราคา โดยเฉพาะยางพาราและปาล์มน้ำมัน เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้การบริหารจัดการต้นทุนการผลิต การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ การใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการเพาะปลูกและการแปรรูป การพัฒนาการตลาด ตลอดจนการบริหารจัดการตลาด สมัยใหม่ รวมทั้งขาดการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

๖.๒.๓ ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรและประมง รวมทั้งภาคการท่องเที่ยว ต้องพึ่งพา แรงงานจากต่างด้าว นอกจากนี้ แรงงานบางส่วนยังขาดทักษะฝีมือที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตลอดจนวิสาหกิจชุมชนยังขาดความรู้การจัดการตลาดสมัยใหม่

๖.๒.๔ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย รวมทั้งปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ภาคการเกษตรที่ใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการเพาะปลูก การขยายตัวของเมืองและการเพิ่มขึ้นของจำนวน นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะปัญหาปริมาณขยะและน้ำเสียจากแหล่งชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวตามเกาะต่างๆ นอกจากนี้ การบุกรุกป่าต้นน้ำ การก่อสร้างบ้านเรือนและสิ่งก่อสร้างรุกล้ำลำน้ำ ส่งผลให้เกิดปัญหาการบริหาร จัดการน้ำ รวมถึงคุณภาพน้ำ การใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งที่ไม่เหมาะสม ทำให้บุกรุกป่าชายเลน ซึ่งเป็นสาเหตุ ที่เร่งให้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรประมงเสื่อมโทรม

๖.๒.๕ โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลกระทบต่อแรงงานในภาคการผลิตของภาค โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานเป็นฐานเดิมอยู่แล้ว เมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจะทำให้ ประชากรวัยแรงงานลดลง ต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวหรือแรงงานนอกพื้นที่เพิ่มขึ้น

๖.๒.๖ ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ โดยสถานพยาบาลขนาดใหญ่และแพทย์ยังกระจุกตัว อยู่ในเมืองสำคัญ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ชนบทไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึง

๖.๒.๗ ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตมีความเสื่อมโทรมจากการถูกบุกรุกและใช้ประโยชน์เพื่อขยายพื้นที่ทางการเกษตรและเพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และปัญหาสิ่งแวดล้อมจากขยะที่เกิดจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม

๖.๓ โอกาส

๖.๓.๑ กระแสความนิยมในการดูแลสุขภาพสุขภาพ จะเป็นโอกาสในการพัฒนาธุรกิจบริการด้านสุขภาพและด้านการท่องเที่ยวในภาคใต้ เช่น การท่องเที่ยวแบบลองสเตย์ การท่องเที่ยวที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Homestay) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา การบริการดูแลผู้สูงอายุ การบริการสุขภาพ รวมทั้งธุรกิจอาหารเสริมและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย

๖.๓.๒ การพัฒนาเมืองภูเก็ตเป็นเมืองอัจฉริยะต้นแบบ (Smart City) ที่มีการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว รวมทั้งระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชนและนักท่องเที่ยว การพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวอันดามัน (ภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง และสตูล) ที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน พัฒนาให้จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดกระบี่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงและกระจายนักท่องเที่ยว

๖.๓.๓ นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของรัฐบาลที่จะยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานระดับโลกเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอาหาร โดยใช้วิทยาการอาหาร สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอาหารที่ใช้วัตถุดิบและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยสร้างความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ

๖.๓.๔ นโยบายการเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง โดยเฉพาะการพัฒนารถไฟทางคู่ และการพัฒนาระบบรางเชื่อมต่อไปยังชายแดนไทย - มาเลเซีย การพัฒนาสถานีขนส่งสินค้าทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชจะส่งผลให้มีการเชื่อมโยงโครงข่ายการขนส่งสินค้าและการเดินทางระหว่างฝั่งทะเลอันดามัน - อ่าวไทย รวมทั้งเชื่อมโยงในภูมิภาคและต่างประเทศมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

๖.๓.๕ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT GT) โดยเฉพาะการพัฒนาเชื่อมโยงแนวพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ (แนวพื้นที่เศรษฐกิจคาบสมุทรมะละกา แนวพื้นที่เศรษฐกิจจูโม-มะละกา และแนวพื้นที่เศรษฐกิจบันดาอาเจห์-เมดาน-ดูไม-ปาเล็มบัง และแนวพื้นที่เศรษฐกิจระนอง-ภูเก็ต-อาเจห์) จะทำให้มีการเชื่อมโยงทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว และส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อการขยายตลาดและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในภาคใต้รวดเร็วขึ้น

๖.๓.๖ ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นมากขึ้น ประเทศไทยได้ร่วมลงมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals : SDGs) ในการประชุมผู้นำประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ ประกอบกับการประกาศเจตนารมณ์และกำหนดเป้าหมายของประเทศในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ต่ำกว่าระดับการปล่อยตามปกติ ร้อยละ ๗ - ๒๐ ในปี ๒๕๖๓ และความตกลงปารีส (The Paris Agreement) เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ด้วยนั้น จะส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาประเทศที่ต้องคำนึงถึงการพัฒนาที่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งต้องเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และประมง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกรรมและผู้ประกอบการให้สามารถพัฒนาการผลิตตามเงื่อนไข เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่ค้าอื่นได้

๖.๓.๗ การเปิดเสรีทางการค้าระดับทวิภาคีและพหุภาคีเปิดโอกาสให้ภาคการผลิตและภาคบริการขยายตลาดโลกเพิ่มขึ้น

๑) การผลิตยางพารา ผลไม้ และอาหารทะเล จะได้รับโอกาสจากการที่ประเทศจีนและอินเดียเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ของโลก ในการพัฒนาความร่วมมือและขยายตลาดการส่งออกสินค้ายางพารา ซึ่งในปัจจุบันประเทศจีนเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ที่สุดของโลกจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสในการขยายตลาดการส่งออกผลไม้ที่สำคัญของภาค ได้แก่ ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง รวมทั้ง ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารทะเล และตลาดการท่องเที่ยว

๒) การท่องเที่ยวและบริการจะมีโอกาสขยายตัวจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นและมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ๆ จากประเทศจีนและอินเดีย รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากประเทศในกลุ่มอาเซียน ที่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกมากขึ้น ซึ่งในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงอย่างต่อเนื่อง

๖.๓.๘ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) ภาคการผลิตที่สำคัญของภาคมีขีดความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมการสื่อสารจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและบริการการท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้ประกอบการทุกระดับจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตและการบริการให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

๒) การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตประชารัฐทำให้การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้กับเครื่องอำนวยความสะดวกภายในครัวเรือน ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เปิดโอกาสการเรียนรู้ได้มากขึ้น

๖.๔ ภัยคุกคาม

๖.๔.๑ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติที่มีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อทั้งภาคการผลิต และปัญหาคลื่นลมแรงที่ส่งผลต่อการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งนับวันจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ซึ่งการดำเนินงานแก้ไขปัญหามีความท้าทายขาดการบูรณาการเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

๖.๔.๒ มาตรฐานการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Forest Stewardship Council (FSC) เป็นมาตรฐานในการจัดการป่าไม้เพื่อการค้าระหว่างประเทศ กำหนดโดยองค์การพิทักษ์ป่าไม้ซึ่งทำหน้าที่ให้การรับรองทางป่าไม้ (Forest Certification) การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์ไม้จากป่าธรรมชาติและป่าปลูก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและแปรรูปไม้ผลิตภัณฑ์จากไม้ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในพื้นที่ภาคใต้

๖.๔.๓ การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมืออย่างผิดกฎหมาย เนื่องจากภาคการผลิตของภาคยังมีความต้องการแรงงานต่างด้าวสูง โดยเฉพาะสาขาเกษตรและประมง ทำให้ผู้ประกอบการมีการระดมทุนการใช้แรงงานถูกกฎหมายสูง ส่งผลให้มีการลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมืออย่างผิดกฎหมาย ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการค้ำมนุษย์ รวมทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาโรคระบาดจากแรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นภาระค่าใช้จ่ายของงบประมาณภาครัฐและก่อให้เกิดการระบาดไปยังประชากรในพื้นที่

๗. ปัญหาและประเด็นท้าทาย

๗.๑ นักท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหมู่เกาะและชายหาดหลัก เกินขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) เช่น ภูเก็ต กระบี่ เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า เกาะพีพี และเกาะหลีเป๊ะ เป็นต้น

๗.๒ แหล่งท่องเที่ยวชายทะเลหลายแห่งยังไม่เป็นที่รู้จักของตลาดการท่องเที่ยวระดับโลก และยังขาดการพัฒนาเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ตอนในของภาค รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

๗.๓ พืชเศรษฐกิจ (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล) ผลิตแบบดั้งเดิม การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย แต่มีงานศึกษาวิจัยที่สามารถนำมาขยายผลในเชิงพาณิชย์

๗.๔ จุดที่ตั้งของภาคมีความได้เปรียบ สามารถพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงการค้าภายในและภายนอกภูมิภาค

๗.๕ ทรัพยากรประมงเสื่อมโทรม ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งและอุทกภัยรุนแรงขึ้น

๘. แนวคิดและทิศทางการพัฒนาภาคใต้

ภาคใต้มีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงระดับโลก และแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสามารถสร้างรายได้ให้กับภาคทั้งพื้นที่ตอนในและชายฝั่งทะเลทั้งสองด้าน รวมทั้งมีระบบนิเวศชายฝั่งที่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำตามธรรมชาติและเหมาะกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ในขณะที่การผลิตภาคเกษตรได้แก่ ยางพาราและปาล์มน้ำมันซึ่งเป็นแหล่งผลิตและแปรรูปที่สำคัญของประเทศยังเป็นแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ ภาคใต้มีความได้เปรียบด้านสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ใกล้เส้นทางการค้าโลก สามารถเชื่อมโยงการพัฒนากับพื้นที่ภาคอื่นๆ ของประเทศ รวมทั้งภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออก

ดังนั้น การพัฒนาภาคใต้ควรพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นมาตรฐานสากลเพื่อรักษาความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก พร้อมกับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปภาคเกษตรควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาการเชื่อมโยงการค้า การลงทุน กับภูมิภาคต่างๆ ของโลก

๘.๑ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ “ภาคใต้เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณธ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก”

๘.๒ วัตถุประสงค์

๘.๒.๑ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก

๘.๒.๒ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของภาคและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๘.๒.๓ เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๘.๒.๔ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรมและการเชื่อมโยงการค้าโลก

๘.๒.๕ เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่ก่อให้เกิดการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสในการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

๘.๓ เป้าหมาย

๘.๓.๑ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น

๘.๓.๒ สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ภาคได้ลดลง

๘.๔ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๒-๒๕๖๕
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคได้	๗๓๖,๖๗๓ ล้านบาท (CVM ปี ๒๕๕๙)	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๘	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๘	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๘	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๘	ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๘
สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ภาคได้	๐.๔๒ (ปี ๒๕๖๐)	ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๒	ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๒	ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๒	ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๒	ลดลงต่ำกว่า ๐.๔๒

หมายเหตุ: ค่าเป้าหมาย GRP ภาค คำนวณจากค่าเป้าหมายประเทศ

๘.๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนา

๘.๕.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๒-๒๕๖๕
รายได้การท่องเที่ยวภาคได้	๖๘๕,๙๗๕ ล้านบาท (ปี ๒๕๕๙)	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

แนวทางการพัฒนา

๑) ยกระดับมาตรฐานบริการ และส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่องในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาค เช่น ภูเก็ต สมุย พะงัน และหลีเป๊ะ เป็นต้น เพื่อเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) อย่างยั่งยืน ด้วยการพัฒนากระบวนการพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก (ระบบขนส่งและระบบสื่อสาร) ที่ทันสมัย เพียงพอโดยคำนึงถึงมาตรฐานความสะอาดและปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ยกระดับมาตรฐานบริการการท่องเที่ยว ระบบการป้องกันและรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ควบคู่กับการส่งเสริมธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว อาทิ ศูนย์ประชุมและนิทรรศการ ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร การผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และธุรกิจบริการด้านการแพทย์ โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพกับระบบบริการสุขภาพและระบบสาธารณสุขทางไกล เช่น ศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉิน การแพทย์เฉพาะทาง เป็นต้น รวมทั้ง พัฒนาบุคลากรด้านทักษะภาษา และบริการท่องเที่ยว พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและส่งเสริมการตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติระดับบน (High End)

๒) พัฒนาและสนับสนุนรูปแบบการท่องเที่ยวเรือสำราญ และการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เพื่อการท่องเที่ยวของภาคไปสู่แหล่งท่องเที่ยวชั้นนำระดับโลก โดยการปรับปรุงท่าเรือ ปรับปรุงพิธีตรวจคนเข้าเมืองของผู้โดยสารเรือสำราญ การบริหารจัดการท่าเรือให้มีมาตรฐานและมีความปลอดภัย เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับเหตุฉุกเฉิน และการพัฒนาบุคลากรรองรับธุรกิจเรือสำราญ สนับสนุนอุตสาหกรรมบริการต่อเนื่องและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเรือสำราญและการท่องเที่ยวเชิงอาหาร พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่มีศักยภาพ อาทิ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น สร้างความพร้อมของชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ตามแนวชายฝั่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาดการท่องเที่ยววัฒนธรรมและอาหาร อาทิ Food Route และการประชุมสัมมนาด้านอาหาร เป็นต้น

๓) พัฒนาเมืองท่องเที่ยวหลัก (ภูเก็ต) ให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) และมีระบบขนส่งมวลชน (Monorail) เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการนักท่องเที่ยว โดยเร่งรัดพัฒนาระบบขนส่งมวลชน (Monorail) ในจังหวัดภูเก็ต พัฒนาระบบเทคโนโลยีต่างๆ ให้ทันสมัย การรักษาสภาพแวดล้อมและการใช้พลังงานทดแทน การพัฒนาระบบข้อมูลการแจ้งเตือนแบบ real time อาทิ การจราจร ปริมาณน้ำ การเตือนภัยภัยพิบัติ การใช้ระบบการจราจรอัจฉริยะ การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมให้เชื่อมโยงทุกรูปแบบ และการบูรณาการเชื่อมโยง CCTV การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการกำจัดขยะและน้ำเสีย รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการมีส่วนร่วมและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในด้านสิ่งแวดล้อม

๔) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณตอนในของภาคเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียง อาทิ เชื้อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช และแหล่งท่องเที่ยวชายหาดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่และมีการเชื่อมโยงโครงข่ายท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยกับชายฝั่งทะเลอันดามัน รวมทั้งเชื่อมโยงสู่เขตการพัฒนาการท่องเที่ยว ฝั่งทะเลตะวันตก (The Royal Coast หรือ Thailand Riviera) โดยการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคให้มีมาตรฐานและเพียงพอ พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว รวมทั้งจุดแวะพักรถที่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแล และป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมใน

แหล่งท่องเที่ยว สร้าง route เชื่อมโยงการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวของภาค

๕) พัฒนากิจกรรมและบริการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ให้มีความหลากหลายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวที่สำคัญของภาค อาทิ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา พร้อมทั้งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยว อาทิ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร (อาทิ ขมิ้นชัน เถาวัลย์เปรียง หัวร้อยรู) และสุขภาพ (ระนอง กระบี่ สตูล สุราษฎร์ธานี และพัทลุง) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช) เมืองเก่า (จังหวัดสงขลา พังงา สตูล นครศรีธรรมราช และระนอง) และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (อนุรักษ์ รักษา และพัฒนา Satun Geo Park ให้เป็นอุทยานธรณีโลก Global Geo Park ต่อไป) การท่องเที่ยวผจญภัย (พัทลุง นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจและบริการ และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการพัฒนา ปรับปรุง บูรณะ แหล่งท่องเที่ยว ให้มีเรื่องราวที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ และระบบสาธารณูปโภคที่มีมาตรฐานเหมาะสมตามชนิดของแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ และระบบขนส่งสาธารณะที่มีความปลอดภัยเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว พัฒนาผู้ประกอบการในท้องถิ่นและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการเป็นเครือข่ายอาสาสมัครท่องเที่ยว และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์และการเข้าถึงข้อมูลด้านการท่องเที่ยวผ่านระบบการสื่อสารสาธารณะทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยว

๖) ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่มีศักยภาพให้มีมาตรฐาน สนับสนุนด้านวิชาการ สร้างนวัตกรรมและสนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อให้องค์กรเครือข่ายชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเอง รวมทั้งเป็นผู้ประกอบการที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน ใช้อัตลักษณ์ความโดดเด่นบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนเป็นจุดขาย ยกย่องการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานของชุมชน สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนให้เชื่อมโยงกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวรายใหญ่ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP และสินค้าที่ระลึกเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน และเพื่อเป็นแหล่งสร้างงานและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชน มีการทดสอบ ออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ (เว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่างๆ)

๘.๕.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๒-๒๕๖๕
อัตราการขยายตัวการผลิตภาคอุตสาหกรรมภาคใต้	๗๕,๒๓๓ ล้านบาท (CVM ปี ๒๕๕๙)	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๖	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๖	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๖	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๖	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๖

หมายเหตุ: ค่าเป้าหมาย GRP ภาคอุตสาหกรรม คำนวณจากค่าเป้าหมายประเทศ

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาเขตอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราขนาดใหญ่-สะเดา ที่ครบวงจรและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเชื่อมโยงกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและนิคมอุตสาหกรรมยาง (Rubber City) โดยการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมยางพารา การขยายผลงานวิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราปลายน้ำที่มีมูลค่าสูง เช่น การใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในงานวิศวกรรมหรือใช้ในอุตสาหกรรม (แผ่นยางปูพื้น แผ่นบุคอกสัตว์ ยางรองหมอนรองรถไฟ ยางรองคอสพาน และผสมยางมะตอยสำหรับลาดถนนใหม่) และวัสดุเครื่องมือทางการแพทย์ (วัสดุจัดฟัน อุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนทางการแพทย์ และสายน้ำเกลือ) ตลอดจนส่งเสริมการผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางที่มีการออกแบบที่ทันสมัย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมของภาคและเป็นฐานเศรษฐกิจที่สร้างรายได้อย่างยั่งยืน พัฒนาระบบตลาดยางพารา (ตลาดท้องถิ่น ตลาดกลางยางพารา และตลาดซื้อขายล่วงหน้า) ให้ความเข้มแข็งและมีระบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้เป็นตลาดอ้างอิงที่น่าเชื่อถือของผู้ซื้อ-ขายยางของประเทศและตลาดโลก

๒) พัฒนาเขตอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอลแบบครบวงจรในจังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร เพื่อให้เป็นอุตสาหกรรมใหม่ของภาค และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับน้ำมันปาล์ม รวมทั้งส่งเสริมการผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอลในตลาดต่างประเทศ และพัฒนาความร่วมมือในการกำหนดมาตรฐานกลาง คุณภาพผลผลิตปาล์มน้ำมันของอาเซียน และกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย) ในฐานะผู้ผลิตน้ำมันปาล์มรายใหญ่ของโลกในการกำหนดมาตรฐานราคาน้ำมันปาล์มเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดโลกและสร้างเสถียรภาพด้านราคารวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพด้านปาล์มน้ำมันและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงและการพัฒนาสู่โรงงานต้นแบบ

๓) พัฒนาและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพและนวัตกรรมในการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้กับยางพาราและปาล์มน้ำมัน รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อวิจัยพัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อาทิ เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น การประชาสัมพันธ์และทำการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายยางพาราได้มากขึ้น

๘.๕.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๒-๒๕๖๕
อัตราการขยายตัวการผลิตภาคเกษตรภาคใต้	๑๔๒,๙๒๑ ล้านบาท (CVM ปี ๒๕๕๙)	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑.๕๐	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑.๕๐	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑.๕๐	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑.๕๐	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑.๕๐

หมายเหตุ: ค่าเป้าหมาย GRP ภาคเกษตร คำนวณจากค่าเป้าหมายประเทศ

แนวทางการพัฒนา

๑) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค เช่น ข้าว (ข้าวสังหยด ข้าวหอมกระดังงา ข้าวเล็บนก) ไม้ผล (กล้วยหอมทอง มะพร้าว ทุเรียน มังคุด ส้มโอ) กาแฟ (กาแฟโรบัสตา) พืชสมุนไพร และปศุสัตว์ (โคขุนศรีวิชัย) เพื่อให้เป็นสินค้ามูลค่าสูง มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานส่งออก อาทิ เวชสำอาง ยาสมุนไพร เป็นต้น โดยการส่งเสริมความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยและสนับสนุน การใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปรับปรุงการปลูก การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาระบบตรวจริบรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าที่มีประสิทธิภาพสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ พัฒนาระบบขนถ่ายสินค้าและห้องเย็นเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต การต่อยอดการพัฒนาการผลิตสู่ระบบเกษตรมาตรฐานต่างๆ อาทิ เกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าอัตลักษณ์ เชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น อาทิ การท่องเที่ยว การทำเกษตรแปลงใหญ่ในพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสถาบันเกษตรกร/สหกรณ์ เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิต การดำเนินการรวบรวมผลผลิต คัดแยก บรรจุ และประกอบธุรกิจออนไลน์ผ่านเครือข่ายการสื่อสารสาธารณะ และเพิ่มช่องทางตลาดในกลุ่มตลาดเฉพาะ (Niche Market)

๒) ยกระดับอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งและการทำอุตสาหกรรมประมงทะเลที่ได้มาตรฐานสากล โดยส่งเสริมให้มีการเพาะเลี้ยงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพและมีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานสุขอนามัยและเป็นไปตาม กฎกติกาสากล การส่งเสริมการจัดระเบียบเรือประมงเข้าสู่ระบบการควบคุมได้อย่างถูกต้องมีมาตรการควบคุม และเฝ้าระวังการประมง IUU ที่มีประสิทธิภาพขึ้นไปถึงการพัฒนากระบวนการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ของสินค้าประมง รวมทั้งส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่หลากหลาย ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และชุมพร

๓) ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองและความมั่นคงทางด้านรายได้ให้กับเกษตรกรรายย่อย สามารถใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิต อย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะการทำเกษตรและเลี้ยงสัตว์ผสมผสานร่วมกับการปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล หรือในพื้นที่ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมการปลูกพืชพันธุ์ดี (ไม้ผล และพืชผัก รวมทั้ง พืชเศรษฐกิจอื่น) ที่คำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยการสนับสนุนความรู้ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน และยกระดับคุณภาพ การผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การเพิ่มช่องทางการตลาดโดยการเชื่อมโยง เครือข่าย รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพดินและแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนการทำเกษตร

๔) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์ม อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ/เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร การสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กร/สถาบัน เกษตรกร และพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตร เพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต เครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตรสมัยใหม่ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัล ควบคู่กับส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการวางแผนการผลิต และบริหารจัดการฟาร์ม อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด และมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรมและทั่วถึง พัฒนาผู้ประกอบการและ SMEs รวมทั้งสนับสนุน

การพัฒนาธุรกิจ Start up และการพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจตามแนวทางประชารัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล สามารถสร้างแบรนด์ที่เป็นอัตลักษณ์และแข่งขันในตลาดโลกได้

๕) สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรและชุมชน โดยสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างโอกาสในการเรียนรู้กระบวนการและตามอัธยาศัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ส่งเสริมให้ชุมชนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้านอาชีวศึกษาที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในภาค เพื่อเสริมสร้างรายได้และเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในอนาคต รวมทั้งสนับสนุนชุมชนให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างโอกาสในการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านสังคม

๘.๕.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๒-๒๕๖๕
มูลค่าการค้าชายแดนภาคใต้	๕๑๓,๒๔๒ ล้านบาท (ปี ๒๕๕๙)	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๔	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๖	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๘	เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๕

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำแห่งใหม่กับแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง โดยพัฒนาถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลอ่าวไทยสายชุมพร-สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช-สงขลา เชื่อมโยงกับสาย The Royal Coast ของภาคกลาง พัฒนาเส้นทางรถไฟเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชื่อมโยงฝั่งอันดามันและอ่าวไทย อาทิ สายท่าหนุ่น-พังงา-พุนพิน-ดอนสัก สายระนอง-ชุมพร และพัฒนาเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงพื้นที่ตอนเหนือ-ใต้ของฝั่งอันดามัน และสายระนอง-พังงา-กระบี่-ตรัง ควบคู่กับการพัฒนาเมืองภูเก็ต เมืองหาดใหญ่ ให้เป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาค และเตรียมความพร้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี และกระบี่ ให้เป็นเมืองน่าอยู่ รวมทั้งเมืองชุมพร ระนอง เป็นเมืองในพื้นที่พิเศษ ที่มีการพัฒนาให้สามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โดยการจัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะของประชาชน การเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน (ด้านคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร และพลังงานที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและระบบดิจิทัล) รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเมือง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะและพื้นที่สาธารณะที่มีการออกแบบสำหรับคนทุกกลุ่ม รวมทั้งพัฒนาพื้นที่บริเวณเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้มีความพร้อมสำหรับรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒) พัฒนาและสนับสนุนท่าเรือสำราญในจังหวัดภูเก็ต ให้เป็นท่าเรือหลัก (Homeport) ของโลก รวมทั้งพัฒนาท่าเรือแวะพัก (Port of Call) และท่าเรือมารีนาให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐาน ความสะอาดและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีศักยภาพของภาค (กระบี่ พังงา และสมุย) รวมทั้งการบำรุงรักษาร่องน้ำ

๓) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราขนาดใหญ่-สะเดา โดยเร่งรัดการพัฒนาโครงข่ายรถไฟ อาทิ รถไฟฟ้าขนาดใหญ่-ปาดังเบซาร์ รถไฟฟ้าทางคู่ชุมพร-สุราษฎร์ธานี-หาดใหญ่-สงขลา พัฒนาทางหลวงพิเศษ (Motorway) หาดใหญ่-ด่านพรมแดนสะเดา พัฒนาศูนย์กระจายสินค้าทุ่งสงเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงการขนส่งระบบราง รวมทั้งพัฒนาเมืองรอบสถานีขนส่งระบบรางในเมืองทุ่งสงและเมืองสะเดา (ปาดังเบซาร์) ตลอดจนพัฒนาท่าเรือสงขลาแห่งที่ ๒ เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าเชื่อมโยงกับท่าเรือชายฝั่งและท่าเรือหลักทั้งภายในและต่างประเทศ

๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงภาคใต้กับเส้นทางการค้าโลก โดยการพัฒนาและปรับปรุงท่าเรือที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทยให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่หลังท่า พัฒนาและปรับปรุงสนามบินนานาชาติและสนามบินภายในประเทศให้สามารถรองรับการเดินทางและการขนส่งสินค้า พัฒนาโครงข่ายรถไฟเชื่อมโยงท่าเรือสงขลา ๒-หาดใหญ่-ปาดังเบซาร์-ปัตเตอร์เวอร์ธ (รัฐปีนัง มาเลเซีย) รวมทั้งพัฒนาโครงข่ายถนนสายหลักเป็น ๔ ช่องจราจร และการพัฒนาโครงข่ายถนนสายรองให้เชื่อมโยงกับถนนสายหลักเพื่อสนับสนุนการขนส่งและกระจายสินค้าจากพื้นที่ตอนในสู่พื้นที่หลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและศูนย์บริการโลจิสติกส์รูปแบบต่างๆ เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบและการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณด่านชายแดนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริการ และอำนวยความสะดวกในการข้ามแดนทั้งของประชาชน สินค้า และยานพาหนะให้มีประสิทธิภาพ

๘.๕.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๒-๒๕๖๕
พื้นที่ป่าชายเลนภาคใต้	พื้นที่ ๑.๒๘ ล้านไร่ (ปี ๒๕๕๗)	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๓๒,๐๐๐ ไร่

หมายเหตุ: ข้อมูลพื้นที่ป่าชายเลน สำนักอนุรักษ์ป่าชายเลน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ได้จัดทำทุกปีเนื่องจากการแปลงข้อมูลดาวเทียมต้องใช้เวลา ๒-๓ ปี

แนวทางการพัฒนา

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฐานทรัพยากรให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ ประมง และชายฝั่ง เพื่อเป็นปัจจัยการผลิตที่มีประสิทธิภาพ โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน ส่งเสริมการปลูกป่าชุมชน ป่าชายเลน การปลูกไม้เศรษฐกิจ การรักษาระบบนิเวศทางทะเล อนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำบริเวณป่าชายเลน และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้เทคโนโลยีและรูปแบบที่เหมาะสมกับแต่ละสภาพพื้นที่ และการจัดระเบียบและกำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งปลูกสร้างบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลเพื่อลดผลกระทบต่อการกัดเซาะบริเวณชายฝั่ง รวมทั้งจัดการฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนทางการเกษตรที่เหมาะสม และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) วางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำระบบการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำที่ทันสมัย จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก อาทิ พัทลุง และนครศรีธรรมราช รวมทั้งจัดหาเงินเพื่อชุมชนชนบทและน้ำเพื่อการบริโภคอุปโภคและการเกษตรที่เพียงพอ ตลอดจนการพัฒนาประปาส่วนท้องถิ่นและระบบส่งน้ำดิบ โดยการพัฒนาระบบโครงข่ายท่อส่งน้ำ ระบบจำหน่ายน้ำและการเพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำให้เพียงพอเพื่อสนับสนุนปริมาณความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นในเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย พาณิชยกรรม และบริการ และลดผลกระทบจากปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

๓) ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยส่งเสริมการใช้พลังงานจากธรรมชาติ อาทิ ลม แสงแดด ชีวมวล (จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร) และส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในสาขาพลังงาน โดยใช้รูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ประหยัดพลังงานให้กับผู้ประกอบการ การให้ความรู้กับประชาชนในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) บริหารจัดการและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ โดยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม การให้ความรู้การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนทุกวัยทั้งในและนอกระบบการศึกษา ผนวกการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปริมาณการเกิดของเสีย ส่งเสริมและเข้มงวดการดำเนินมาตรการ ๓ R (Reduce Reuse Recycle) ทั้งในระดับท้องถิ่นและชุมชน ส่งเสริมระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ปลายทางอย่างเหมาะสม เช่น การใช้ระบบฝังกลบที่ถูกหลักวิชาการ การแปลงขยะเป็นพลังงาน เป็นต้น สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนท้องถิ่นและชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยมาตรการจูงใจ ทั้งมาตรการทางภาษีและมาตรการสนับสนุนงบประมาณ

๘.๕.๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๒-๒๕๖๕
มูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้	๑๘,๑๕๓.๘ ล้านบาท (ปี ๒๕๕๙)	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ๑๖๐,๐๐๐ ล้านบาท

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาประตูการค้าฝั่งตะวันตก (Western Gateway) โดยการเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ที่มีในปัจจุบันและพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อเชื่อมโยงฝั่งอ่าวไทย-ฝั่งอันดามัน-ประเทศแถบเอเชียใต้ ให้สามารถเดินทางและขนส่งสินค้าผ่านเส้นทางประตูเศรษฐกิจด้านตะวันตกของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง ไร้รอยต่อ ส่งเสริมระบบการขนส่งและโลจิสติกส์ให้ได้มาตรฐานสากล และศึกษาความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจทั้งด้านการผลิต การค้า การลงทุน โดยให้ความสำคัญ

กับการพัฒนาท่าเรือจังหวัดระนอง และการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟระหว่างชุมพร-ระนอง ที่จะสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์จากท่าเรือระนองให้เป็น Western Gateway

๒) พัฒนาประตูสู่การท่องเที่ยวอ่าวไทยและอันดามัน (Royal Coast & Andaman Route) โดยพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงฝั่งอ่าวไทยและอันดามันตามแนวประจวบคีรีขันธ์-ชุมพร-ระนอง-เมียนมา ควบคู่กับการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและสนับสนุนกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้งสองฝั่งทะเล รวมทั้งการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมทั้งทางบกและทางอากาศ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว มุ่งเน้นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพและมาตรฐานเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลของจังหวัดชุมพรกับ Royal Coast และเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวสู่แหล่งน้ำแร่และเกาะต่าง ๆ ของจังหวัดระนองและประเทศเมียนมา

๓) พัฒนาอุตสาหกรรมฐานชีวภาพและการแปรรูปการเกษตรมูลค่าสูง (Bio-Based & Processed Agricultural Products) โดยสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอดจากการผลิตน้ำมันปาล์ม ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง (กระบี่ และชุมพร) ไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงขึ้น อาทิ Phase Change Material (PCM) และ Nutritional Foods พัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมยางพาราและการแปรรูปอาหาร และพืชเศรษฐกิจสำคัญอื่นๆ ผ่านการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา กำหนดเขตพื้นที่และสิทธิประโยชน์สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมฐานชีวภาพที่ชัดเจน เพื่อดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชน ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมวัฒนธรรม และการพัฒนาเมืองน่าอยู่ (Green Culture & Livable Cities) ในพื้นที่จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช โดยเน้นกรอบการเป็นเมืองที่มีความน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่ม และยังคงรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ป่าไม้ และป่าชายเลน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และการท่องเที่ยววิถีชุมชน และพัฒนาเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม และเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม โดยกำหนดการพัฒนาเมืองระนองให้เป็น Smart Living City ที่มี การวางผังเมืองและระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่ทันสมัย